

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla a soudkyň Mgr. Miroslavy Kašpírkové a Mgr. Jany Komínkové v právní věci **žalobce: A.T.**, státní příslušnost Moldavská republika, zastoupeného Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, se sídlem Praha 1, Opletalova 25, proti **žalované: Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem Praha 4, náměstí Hrdinů 1634/3, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 24.7.2015, č.j. MV-79292-3/SO/sen-2015,

t a k t o:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 24.7.2015, č.j. MV-79292-3/SO/sen-2015, se **z r u š u j e** a věc se **v r a c í** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je **p o v i n n a** uhradit žalobci náklady řízení ve výši 15.342 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Petra Václavka, advokáta.

O d ů v o d n ě n í

I.

Napadené rozhodnutí.

Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 24.7.2015, č.j. MV-79292-3/SO/sen-2015 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „*prvoinstanční orgán*“), ze dne 10.3.2015, č.j. OAM-14077-16/PP-2014 (dále jen „*prvoinstanční rozhodnutí*“), a toto rozhodnutí bylo potvrzeno.

Prvoinstančním rozhodnutím bylo pro nesplnění podmínky uvedené v § 87b odst. 2 ve spojení s § 15a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „*zákon o pobytu cizinců*“), zamítnuta žádost žalobce o vydání povolení k přechodnému pobytu na území České republiky.“

II. Žaloba.

Žalobce v žalobě namítal, že žalovaná porušila zásadním způsobem své povinnosti odvolacího orgánu, její rozhodnutí odporuje požadavkům obsaženým v § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, definujícím požadavky na odůvodnění rozhodnutí správních orgánů a zároveň je v rozporu s požadavky na činnost odvolacího orgánu, zejména § 89 odst. 2 správního řádu. Zároveň je žalobce přesvědčen, že v tomto smyslu pak žalobce (správně: žalovaná, pozn. soudu) rovněž opomenula zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, jak vyžaduje § 3 správního řádu. Nelze také přehlížet, že napadené rozhodnutí, stejně jako rozhodnutí prvoinstanční, je v rozporu s § 174a zákona o pobytu cizinců a při vydání těchto rozhodnutí byla správními orgány zásadním způsobem porušena ustanovení definující podmínky pro výkon jejich činnosti, zejména § 2 odst. 3,4 správního řádu. Žalobce dále uvedl, že pokud jde o věcnou stránku případu, lze ze správních rozhodnutí dovodit, že správní orgány se domnívají, že žalobce nemá s občanem EU vztah, který by byl obdobný vztahu rodinnému, a tudíž se nezabývají dalšími podmínkami a žádost zamítly právě s ohledem na absenci tohoto tvrzeného vztahu. Žalobce již v odvolání namítal, že důvod, pro který byla žádost žalobce zamítnuta, tedy skutečnost, že žalobce nesplnil podmínku stanovenou § 87b odst. 1 [zákonu o pobytu cizinců], konkrétně fakt, že žalobce nedoložil doklad, že je rodinným příslušníkem občana EU, respektive má s občanem EU vztah obdobný vztahu rodinnému, neodpovídá skutečnosti a správní orgány tak nezjistily stav věci bez důvodných pochybností, tedy v rozporu s § 3 správního řádu. Žalobce je v tomto ohledu přesvědčen, že daný důvod zamítnutí jeho žádosti je v rozporu se zákonem a napadené rozhodnutí je v tomto ohledu pouze projevem libovůle a nikoliv správního uvážení. Dle § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců platí, že „*ustanovení tohoto zákona týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie se obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti*“. Zcela zásadním faktem je v tomto ohledu fakt, že tato skutečnost, tedy sdílení společné domácnosti a vztah obdobný vztahu rodinnému, není něčím, co by bylo lze prokázat nějakým exaktním důkazním prostředkem. Nikde není možné dostat „*papír*“ o tom, že spolu lidé sdílí společnou domácnost, stejně tak jako není oficiálně vydáván papír k osvědčení vztahu obdobného vztahu rodinnému. Toto není manželství. Žalobce musí dále označit napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné, a to pro nedostatek důvodů, přičemž je z rozhodovací praxe dovoženo, že taková vada způsobuje nezákonnost správního rozhodnutí bez dalšího. Z obsahu napadeného rozhodnutí je zjevné, že žádost žalobce byla zamítnuta proto, že žalobce nesplnil podmínku stanovenou § 87b odst. 1 [zákonu o pobytu cizinců], konkrétně fakt, že žalobce nedoložil doklad, že je rodinným příslušníkem občana EU, respektive má s

občanem EU vztah obdobný vztahu rodinnému. Žalobce je v tomto ohledu přesvědčen, že toto konstatování je zcela v rozporu se zákonem a napadené rozhodnutí je v tomto ohledu pouze projevem libovůle a nikoliv správního uvážení. Dle § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců platí, že *„ustanovení tohoto zákona týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie se obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti“*. K danému závěru je nutné dojít na základě jednotlivě propojených zjištění, která při vzájemném posouzení osvědčí existenci společné domácnosti vedené několika osobami, respektive zda vztah, který mezi danými osobami panuje, lze označit za vztah obdobný vztahu rodinnému. Správní orgán měl v řízení dostatek důkazů, které jednoznačně prokazovaly sdílení společné domácnosti, přičemž k prokázání tvrzeného vztahu bylo učiněno několik návrhů, které však správní orgán bez zjevného odůvodnění odmítl. Žalobce je rovněž v tomto ohledu přesvědčen, že konkrétní listinný důkaz není možné předložit. Jak již bylo uvedeno, není vydáváno žádné osvědčení o sdílení společné domácnosti nebo vztahu obdobným vztahu rodinnému, a tudíž je prakticky nemožné předložit listinný důkaz tuto skutečnost prokazující. Správní orgán měl vyjít z ostatních řekněme nepřímých důkazů, které ale byly dostatečné k prokázání požadovaného. Pokud se správní orgán zaměřil takto jednostranně, kdy vyžaduje vyložení listinný důkaz, je to jednoznačně postup protizákonný, kterým nemohl být zjištěn stav věci bez důvodných pochybností. V tomto ohledu pak byla tedy porušena ustanovení o řízení před správním orgánem, a to tak závažným způsobem, že to mohlo mít vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé, protože stav věci, tak jak byl zjištěn, nekoresponduje s výrokem napadeného rozhodnutí ani s jeho odůvodněním. Žalobce je tedy přesvědčen, že v řízení bylo rozhodnuto jednoznačně v rozporu se zákonem. Správní řád sice v § 50 odst. 4 stanoví jako vodítko pro přístup ke shromážděným důkazům, že *„hodnotí správní orgán podklady, zejména důkazy, podle své úvahy“*, avšak tato úvaha musí být řádně zdůvodněna a nesmí být založena čistě na libovůli správního orgánu. Tento závěr potvrzuje i navazující věta v daném ustanovení, která doplňuje výše uvedený způsob hodnocení podkladů o konstatování, že správní orgán při hodnocení důkazů *„pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci“*. V řízení bylo provedeno hned několik úkonů, které jsou zcela dostačující k učinění závěru, že žalobce sdílí společnou domácnost se svou manželkou a jejími rodiči, s nimiž má vztah obdobný vztahu rodinnému, zde tedy žalobce je nevlastním zetěm manžela matky své manželky, tedy mají vztah obdobný vztahu otec - syn. Tuto skutečnost navrhoval žalobce prokázat doplněním dokazování a dožaduje se opakovaně předložení jakéhosi dokladu. Zástupce žalobce si však neumí představit, o jaký doklad by se mělo jednat, neboť již výše uvedl, že nelze opatřit žádný formální doklad, který by potvrzoval existenci zmíněného vztahu, než doklady, které již žalobce předložil. Žalobce doloženými doklady prokázal rodinná pouta a fakticitu vztahu je nutno dovodit na základě dalšího dokazování. Správní orgán přitom naprosto nepochopitelně odmítá doplnit dokazování o výsledky žalobce a jeho tchána, ačkoliv jednoznačně není v podstatě jiná možnost, jak jinak ověřit existující skutkový stav, tedy existenci vztahu mezi těmito osobami. Zástupce žalobce je přesvědčen, že tento postup je rovněž v rozporu se zákonem, neboť správní orgán

má sice možnost hodnotit provedené důkazy podle své úvahy, ale rovněž tak platí, že v případě odmítnutí provedeného důkazu musí takový krok řádně zdůvodnit. To však správní orgán neučinil, když pouze odmítá doplnění dokazování o svědecké výpovědi, aniž by tento krok odůvodnil. Žalobce je přitom přesvědčen, že výsledky účastníků řízení jsou dostatečnými důkazy k doložení vztahu obdobného vztahu rodinnému. Žalobce dále konstatoval, že správní orgán odmítá možnost přiznání postavení jako rodinného příslušníka na základě výše uvedeného, neboť v případě žalobce nebylo prokázáno, že vztah mezi ním a občanem EU by byl vztahem obdobným vztahu rodinnému. K tomuto v podstatě nutno odkázat na výše uvedené, tedy že žalobci ani nebylo umožněno svůj vztah prokázat, když správní orgán odmítl doplnit dokazování. Pokud jde o možnost, aby žalobce byl na základě svého vztahu se svým tchánem považován za rodinného příslušníka občana EU, je nutno odkázat na § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, který definuje rodinné příslušníky značně úzce. Pokud cizinec nespadá do kategorie těchto osob, může stále spadat do kategorie osob se vztahem obdobným vztahu rodinnému. Při takovém posouzení je nutno zkoumat fakticitu takového vztahu a náležitě posoudit, jaký vztah mezi těmito osobami panuje. To se však vůbec nestalo. Žalobce se domnívá, že nesprávné posouzení ze strany správního orgán je zapříčiněno neaktuální judikaturou, na kterou správní orgán odkazuje, přičemž i v tomto ohledu je nutno konstatovat nedostatečně zjištěný stav věci. Žalobce si dovoluje připomenout, že správní soudy v mnoha případech již definovaly, že otázku vztahu obdobného vztahu rodinnému je nutno posuzovat materiálně a nikoliv vycházet z formálního posouzení. Lze odkázat např. na rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 2.2.2013 č.j. 5 Ca 266/2009-35-37, kde tento výslovně uvedené konstatuje a uzavírá k § 15a zákona o pobytu cizinců, že *„nejedná se o podmínku formální, ale je třeba v každém posuzovaném případě individuálně zkoumat, zda jde skutečně o nepředstírané pouto rodinného typu a je tak možno hovořit o trvalém vztahu obdobném vztahu rodinnému“*. V poslední době pak tuto otázku zcela nekompromisně uzavřel Nejvyšší správní soud v rozhodnutí pod č.j. 3 Azs 211/2014-34, který se zabýval posouzením vztahu sourozenců, tedy fakticky také osob v poměru rodinném, avšak nikoliv podle zákona o pobytu cizinců. Je nutno rovněž vycházet ze směrnice 2004/38P/ES, o právu občanů Unie se svobodně pohybovat. Článek 2 odstavec 2 směrnice definuje rodinného příslušníka takto: *„Pro účely této směrnice se rozumí „rodinným příslušníkem“ a) manžel nebo manželka; b) partner, se kterým občan Unie uzavřel registrované partnerství na základě právních předpisů členského státu, zachází-li právní řád hostitelského členského státu s registrovaným partnerstvím jako s manželstvím, v souladu s podmínkami stanovenými souvisejícími právními předpisy hostitelského členského státu; c) potomci v přímé linii, kteří jsou mladší 21 let nebo jsou vyživovanými osobami, a takoví potomci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b); d) předci v přímé linii, kteří jsou vyživovanými osobami, a takoví předci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b).“* Je zjevné, že žalobce do žádné ze zmíněných kategorií, velice úzce definovaných kategorií, nepatří, což ovšem nevylučuje, aby byl posouzen jako osoba, která má s občanem EU vztah obdobný, přičemž pokrevní příbuzenství je zde zcela bez významu. K tomu Nejvyšší správní soud ve výše definovaném rozhodnutí uvádí, že *„pokud je splněn první předpoklad pro to, aby bylo možno na sourozence (v tomto*

případě sestry) pohlížet jako na osoby ve vztahu obdobném vztahu rodinnému, neboť charakteristický znak příbuzenství je mezi nimi splněn, je nutno se pro posouzení žádosti žalobkyně o přechodný pobyt zabývat, zda jsou splněny i další zákonem stanovené podmínky pro to, aby bylo možno na žalobkyni pohlížet jako na rodinného příslušníka své sestry, tedy zda jde o vztah trvalý, zda spolu žalobkyně a její sestra žijí ve společné domácnosti a zda jde v případě žalobkyně o dlouhodobou, úzkou, citovou popř. jinak definovanou vazbu mezi jednotlivými příslušníky rodiny, zejména s přihlédnutím k jejímu věku“. Shodná situace je zde v případě žalobce - příbuzenský vztah zde splněn je, a tudíž správní orgán má zkoumat materiální stránku věci, což se však v daném případě nestalo, neboť správní orgán zcela vyloučil možnost, že by vztah obdobný vztahu rodinnému mezi žalobcem a občanem EU mohl vůbec existovat. Rozhodnutí správního orgánu je v tomto ohledu nepřezkoumatelné, nezákonné a odporuje aktuální judikatuře. Za naprosto jednoznačné porušení principů dobré správy a především pak § 68 odst. 3 správního řádu je ale dle žalobce nutno považovat naprosté ignorování základní zásady správního řízení, a to zásady přiměřenosti, která mimo § 2 odst. 4 správního řádu vyplývá přímo ze zákona o pobytu cizinců, dle kterého plyne, že rozhodnutí musí být přiměřené případnému zásahu do soukromého a rodinného života. Prvoinstanční orgán se nijak zásahem do soukromého a rodinného života žalobce nezabýval, respektive se jím zabýval toliko povrchně a bez přihlédnutí ke konkrétním okolnostem. Žalobce je přesvědčen, že správní orgán se má na základě základních zásad činnosti správních orgánů zabývat otázkou přiměřenosti správního rozhodnutí v každém jednotlivém případě. S ohledem na výše uvedené je žalobce toho názoru, že napadené rozhodnutí stejně jako řízení, které předcházelo jeho vydání, je zatíženo nezákonností, a proto navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.

III.

Vyjádření žalované k žalobě.

Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě uvedla, že k žádosti o povolení k přechodnému pobytu byl předložen k účelu pobytu oddací list vystavený dne X Úřadem městského obvodu Plzeň 3, který osvědčuje, že pan L.R., nar...., státní příslušnost Slovenská republika (nevlastní otec žalobcovy manželky), uzavřel manželství s paní V.Ch. (nyní R.), nar. ..., státní příslušnost Moldavská republika (matka žalobcovy manželky). Dále byl doložen oddací list ze dne X vystavený Úřadem matriky S.V., ze kterého vyplývá, že žalobce uzavřel manželství s paní I.V., nar. ..., státní příslušnost Moldavská republika, dne X, duplikát rodného listu žalobce ze dne X s překladem a tlumočnickou doložkou vystavený Radnicí města Nisporeni a prohlášení nevlastního otce žalobcovy manželky o tom, že souhlasí se sloučením rodiny jeho manželky, a to sloučením s jedinou dcerou I.T. a jejím manželem, tedy žalobcem. Důvodem sloučení rodiny jeho manželky je to, že v Moldavské republice dcera a její manžel, tedy žalobce, nemají již žádného jiného příslušníka rodiny a chtějí žít společně s matkou. V posuzovaném případě bylo postavení rodinného příslušníka občana Evropské unie uplatňováno z titulu sdílení společné domácnosti s nevlastním otcem žalobcovy manželky (nevlastním tchánem), občanem Slovenské

republiky. Žalovaná uvádí, že za rodinného příslušníka, tudíž ani za vztah rodinný, není považován vztah bratr - sestra, bratranec - sestřenice, tím méně lze potom za takový vztah, resp. vztah obdobný vztahu rodinnému, považovat vztah žalobce a jeho nevlastního tchána, což lze dovodit z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16.04.2010, č.j. 5 As 6/2010-63. Žalovaná v daném případě dále odkazuje na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13.2.2014, č.j. 6 A 153/2010-44, ve kterém je uvedeno následující: „*Je pravdou, že z § 15a odst. 3 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb. nutně neplyne, že se musí vždy jednat pouze o vztah druh-družka (ostatně podle čl. 37 směrnice nejsou směrnici dotčeny právní a správní předpisy členských států, které jsou pro jednotlivce příznivější). Vztah obdobný vztahu rodinnému musí být však definován tak úzce, jak je definován vztah rodinný, musí se proto jednat o vztahy analogické vztahům mezi rodinnými příslušníky, jak je definuje zákon a směrnice - tedy vedle vztahů manželských či partnerských také vztahy mezi předky a potomky. V úvahu by tak přicházelo soužití osob, které - ač si navzájem nejsou pokrevně spřízněnými rodiči a dětmi či prarodiči a vnuky - žijí ve vztahu obdobném a mají k sobě dlouhodobou úzkou citovou a jinou vazbu. Za rodinného příslušníka ve smyslu zákona a směrnice, tudíž ani za vztah rodinný, však nelze považovat vztah bratr - sestra, tím méně lze potom za takový vztah, resp. vztah obdobný vztahu rodinnému, považovat vztah mezi manželem matky druhá a jeho budoucí snachou.*“ Žalovaná uvádí, že za vztah obdobný vztahu rodinnému tedy nelze v daném případě považovat vztah mezi žalobcem a jeho nevlastním tchánem. Žalovaná dále uvedla, že vzhledem k tomu, že v případě žalobce nebyla naplněna podmínka existence vztahu, který by bylo možno považovat za vztah obdobný vztahu rodinnému, bylo nadbytečné zabývat se tím, zda žalobce sdílí společnou domácnost s občanem Slovenské republiky či nikoli. Na základě této skutečnosti prvoinstanční orgán neprováděl sepsání protokolů s žalobcem a panem L.R., jelikož dokazování sdílení společné domácnosti by bylo zbytečné. Komise na základě výše uvedeného konstatuje, že prvoinstanční orgán zjistil stav věci v souladu s § 3 správního řádu. Ze zjištěných skutečností učinil prvoinstanční orgán správný závěr, když žalobcovu žádost zamítl pro nesplnění podmínky uvedené v § 87b odst. 2 ve spojení s § 15a zákona o pobytu cizinců. S ohledem na totožné znění odvolacích námitek a jejich řádné vypořádání žalovaná odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí

IV.

Vyjádření účastníků při jednání.

Žalobce při jednání setrval na svých dosavadních tvrzeních. Žalovaná se s omluvou k jednání nedostavila.

V.

Posouzení věci soudem.

V souladu s § 75 odst. 1, 2 s.ř.s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.

Ústavní soud v nálezu ze dne 16.2.1995, sp. zn. III. ÚS 61/94 (dostupný na <http://nalus.usoud.cz>), dospěl k závěru, že „zákonem předepsanému postupu v úsilí o právo (zásadám spravedlivého procesu), vyplývající z Listiny základních práv a svobod (čl. 36 odst. 1), nutno rozumět tak, že ve spojení s obecným procesním předpisem (o. s. ř.), v řízení před soudem (obecným), musí být dána jeho účastníkovi možnost vyjádřit se nejen k provedeným důkazům (čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod) a k věci samé, ale také označit (navrhnout) důkazy, jejichž provedení pro zjištění (prokázání) svých tvrzení pokládá za potřebné; tomuto procesnímu právu účastníka odpovídá povinnost soudu nejen o vznesených návrzích (včetně návrhů důkazních) rozhodnout, ale také - pokud jim nevyhoví - ve svém rozhodnutí vyložit proč, z jakých důvodů (zpravidla ve vztahu k hmotněprávním předpisům, které aplikoval a právním závěrům, k nimž na skutkovém základě věci dospěl) navržené důkazy neprovedl, resp. pro základ svých skutkových zjištění je nepřevzal (§§ 153 odst. 1, 157 odst. 2 o. s. ř.); jestliže tak obecný soud neučiní, zatíží své rozhodnutí nejen vadami, spočívajícími v porušení obecných procesních předpisů, ale současně postupuje v rozporu se zásadami vyjádřenými v hlavě páté (především čl. 36 odst. 1, čl. 38 odst. 2) Listiny základních práv a svobod, a v důsledku toho též i v rozporu s čl. 95 odst. 1 úst. zák. č. 1/1993 Sb. Tak zvané opomenuté důkazy, tj. důkazy, o nichž v řízení nebylo soudem rozhodnuto, případně důkazy, jimiž se soud při postupu podle § 132 o. s. ř. (podle zásad volného hodnocení důkazů) nezabýval, proto téměř vždy založí nejen nepřezkoumatelnost vydaného rozhodnutí (§§ 221 lit. c/, 243b odst. 1 al. 2 o. s. ř.), ale současně též jeho protiústavnost (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 95 odst. 1 úst. zák. č. 1/1993 Sb.“ Závěry Ústavního soudu mají obecnou platnost a jsou aplikovatelné také na řízení správní. Pro účely správního řízení lze dovodit povinnost vypořádat se s důkazními návrhy účastníků řízení například z ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu, podle kterého se v odůvodnění rozhodnutí krom jiného uvede informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.

Na základě ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly. Podle § 3 správního řádu nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2. Dlužno doplnit, že podle § 2 odst. 1 věta první správního řádu správní orgán postupuje v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, jakož i mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu.

Podle § 51 odst. 1 správního řádu k provedení důkazů lze užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Jde zejména o listiny, ohledání, svědeckou výpověď a znalecký posudek. Na základě ustanovení § 52 jsou účastníci povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení. Správní orgán není návrhy účastníků vázán, vždy však provede důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci.

Na základě právě citovaných ustanovení správního řádu je nezbytné dospět k závěru, že z hlediska dokazování je cílem správního řízení zjistit pro aplikaci konkrétní zákonné

normy potřebný skutkový stav odpovídající okolnostem daného případu, a to v takovém rozsahu, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti. Ke zjištění tohoto skutkového stavu je pak správní orgán povinen provést důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci.

Z právě uvedeného pak současně vyplývá, že správní orgán nemusí provést všechny účastníky navržené důkazy, avšak pouze tehdy, pokud provedení těchto důkazů bude nedůvodné, tj. navržený důkaz není způsobilý prokázat dokazovanou skutečnost, nebo bude nadbytečné, tj. skutkový stav byl již provedením jiných důkazů dostatečně zjištěn a provedení dalších důkazů by již prokazovalo, co prokázáno již bylo.

Žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí odkazem na závěry, ke kterým dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 16.4.2010, č.j. 5 As 6/2010-63 (rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz), dospěla k závěru, že „v posuzovaném případě bylo postavení rodinného příslušníka občana Evropské unie uplatňováno z titulu sdílení společné domácnosti s nevlastním otcem manželky účastníka řízení (nevlastním tchánem), občanem Slovenské republiky. Komise uvádí, že za rodinného příslušníka, tudíž ani za vztah rodinný není považován vztah bratr - sestra, bratranec - sestřenice, tím méně lze potom za takový vztah, resp. vztah obdobný vztahu rodinnému, považovat vztah účastníka řízení a jeho nevlastního tchána, což lze dovodit z výše uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu“. Žalovaná dále uvedla, že „vzhledem k tomu, že v případě účastníka řízení nebyla naplněna podmínka existence vztahu, který by bylo možno považovat za vztah obdobný vztahu rodinnému, bylo nadbytečné zabývat se tím, zda účastník řízení sdílí společnou domácnost s občanem Slovenské republiky či nikoli. Na základě této skutečnosti správní orgán I. stupně neprováděl sepsání protokolů s účastníkem řízení a panem L.R., jelikož dokazování sdílení společné domácnosti by bylo zbytečné“.

K závěrům žalované je nezbytné uvést, že podle § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců se ustanovení tohoto zákona, týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie, se obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti.

Výkladem tohoto ustanovení ve vztahu k závěrům, které učinil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 16.4.2010, č.j. 5 As 6/2010-63, se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29.1.2015, č.j. 3 Azs 211/2014-34. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku uvedl, že „zákon tak stanoví dva okruhy osob, na které aplikuje ustanovení o rodinném příslušníkovi občana EU – osoby za rodinné příslušníky výslovně označené a osoby ve vztahu obdobném rodinnému (za splnění podmínky trvalosti vztahu a soužití ve společné domácnosti). Sourozenec občana EU není zákonem o pobytu cizinců výslovně považován za jeho rodinného příslušníka, neboť sourozenecký vztah není v taxativním výčtu těchto osob. Z tohoto bodu vychází oběma účastníky citované rozhodnutí Nejvyšší správní soudu č. j. 5 As 6/2010 – 63 z 16. 4. 2010, který se zabýval otázkou, zda do okruhu osob, na které lze dle zákona o pobytu cizinců aplikovat ustanovení o rodinném příslušníkovi, patří osoby ve vztahu bratranec – sestřenice. Nejvyšší správní soud uzavřel, že nikoliv, neboť zde není vztah zákonem výslovně považovaný za rodinný, kterému by byl vztah bratranec – sestřenice obdobný, tedy se kterým by měl některé charakteristické znaky shodné. V právní větě

citovaného rozhodnutí je závěr vyjádřen takto: „Vztah obdobný vztahu rodinnému [§ 15a odst. 4 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců] musí být definován tak úzce, jak je definován vztah rodinný, musí se proto jednat o vztahy analogické vztahům mezi rodinnými příslušníky, tak jak je citovaný zákon v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES vymezuje. Za vztah rodinný je považován vztah rodiče - děti, prarodiče - děti. Za rodinného příslušníka, tudíž ani za vztah rodinný, není považován vztah bratr-sestra, tím méně lze potom za takový vztah, resp. vztah obdobný rodinnému, považovat vztah bratranec - sestřenice.“ To, že sourozenci nepatří do první skupiny osob, výslovně považovaných za rodinné příslušníky, však neznamená, že by nemohli spadat do skupiny druhé, tedy osob, na které zákon o pobytu cizinců pohlíží jako na rodinné příslušníky odvozeně, a tento závěr ani nevyplývá ze shora citovaného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Žalovaný se však otázkou, zda sestry mohou být ve vztahu obdobnému vztahu rodinnému, nezabýval, vycházejí z mylné úvahy, že není-li vztah sourozenecký uveden mezi vztahy považovanými zákonem za vztahy rodinné, není možné, aby byl považován za vztah obdobný rodinnému“. Soud se s těmito závěry zcela ztotožňuje.

V případě žalobce je tudíž nezbytné konstatovat, že žalovaná svým kategorickým závěrem pochybila, když se s ohledem na konkrétní tvrzení žalobce nezabývala tím, zda žalobce tvrzený vztah „nemohl spadat do skupiny druhé, tedy osob, na které zákon o pobytu cizinců pohlíží jako na rodinné příslušníky odvozeně“ ve smyslu ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců.

K tomu však, aby tak žalovaná mohla učinit, bylo nezbytné, aby zde bylo podrobné tvrzení žalobce o jím tvrzeném vztahu, které se následně mohlo stát předmětem relevantního posouzení.

Ke zjištění těchto skutečností slouží v řízeních ve věcech cizinců standardně institut výsledku účastníka ve smyslu ustanovení § 169 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Podle tohoto ustanovení je správní orgán oprávněn vyslechnout účastníka řízení, je-li to nezbytné pro zjištění skutečného stavu věci, zejména pro posouzení, zda se nejedná o obcházení tohoto zákona cizincem s cílem získat oprávnění k pobytu na území, zejména zda účelově neuzavřel manželství nebo zda jeho účelově prohlášeným souhlasem nebylo určeno otcovství. Účastník řízení je povinen vypovídat pravdivě a nesmí nic zamlčet. Správní orgán účastníka řízení před výsledkem poučí o důsledcích odmítnutí výpovědi a nepravdivé nebo neúplné výpovědi.

Neprovedení výsledku žalobce se správní orgány dopustily procesního pochybení, které mohlo mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, neboť teprve po provedení tohoto důkazu bylo možné zhodnotit, zda žalobce prokázal či neprokázal jím tvrzené skutečnosti, resp. zda má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti. Tedy, zda žalobcem tvrzené skutečnosti osvědčují existenci vztahu ve smyslu ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců.

VI.

Rozhodnutí soudu.

Vzhledem k tomu, že žaloba byla důvodná, soud napadené rozhodnutí zrušil pro vady řízení (§ 78 odst. 1 s.ř.s.). S ohledem na zrušení napadeného rozhodnutí, soud současně vyslovil, že se věc vrací žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). Správní orgán je v dalším řízení vázán právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

VII. Náklady řízení.

Žalobce měl ve věci plný úspěch, proto mu soud v souladu s § 60 odst. 1 s.ř.s. přiznal právo na náhradu nákladů řízení. Náklady řízení spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 3.000 Kč a v odměně advokáta za 3 úkony právní služby, a to za jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a), jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) a jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, když advokát převzal a připravil zastoupení žalobce, jménem žalobce podal žalobu a účastnil se jednání před soudem. Podle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 advokátního tarifu činí sazba za jeden úkon právní služby ve věcech žalob projednávaných podle soudního řádu správního částku 3.100 Kč. Za tři úkony právní služby tak žalobci náleží částka ve výši 9.300 Kč. Podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu má advokát za jeden úkon právní služby nárok na paušální částku ve výši 300 Kč, tj. za tři úkony na částku ve výši 900 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupcem žalobce je advokát, který je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku odpovídající této dani. Částka daně z přidané hodnoty činí 2.142 Kč. Náklady řízení tedy včetně daně z přidané hodnoty činí částku ve výši 15.342 Kč. Lhůtu k plnění určil soud podle § 160 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb. ve spojení s § 64 s.ř.s. Místo plnění určil soud v souladu s § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb. ve spojení s § 64 s.ř.s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.).

V Plzni dne 17. května 2016

Mgr. Alexandr Krysl, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Helena Kovářiková